Mundtlig beretning 2026

Fremlagt af formand for Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Bo Mehl Jørgensen, på foreningens årsmøde d. 23. oktober 2026

Kære alle sammen.

Da jeg for godt et år siden trådte ind i rollen som formand for Danmarks Private Skoler, var der selvfølgelig mange tanker, der gik gennem hovedet på mig.

Jeg kendte foreningen. Jeg kendte bestyrelsesarbejdet. Og jeg kendte selvfølgelig skoler og den virkelighed, som skolerne står i hver eneste dag.

Men jeg havde måske alligevel ikke - til fulde - oplevet, hvor mange forskellige interesser, hensyn og dagsordener, der mødes i en forening som vores.

Det gik til gengæld ret hurtigt op for mig.

Allerede i min første uge som formand sad jeg til møde med den nu tidligere Børne- og Undervisningsminister, Mattias Tesfaye. Ikke fordi mødet i sig selv var dramatisk. Det var det ikke. Og jeg var godt forberedt. Men fordi jeg virkelig mærkede, hvad det vil sige at repræsentere Danmarks Private Skoler.

Når man sidder dér, taler man ikke bare på egne vegne. Det, man siger, bliver hørt som noget, Danmarks Private Skoler siger.

Og bag det navn står omkring 170 meget forskellige skoler:

Grundskoler og gymnasier. Store og små skoler. Skoler i hele landet. Skoler med forskellige historier, værdigrundlag, traditioner og måder at være skole på.

Det ansvar har jeg tænkt meget over i mit første år som formand.

Og jeg har også lært, at man nogle gange skal tøjre sin spontanitet lidt. For ord betyder noget!

Derfor ligger der også ofte langt mere arbejde bag en politisk udmelding fra os, end man lige ser udefra:

Der bliver samlet erfaringer fra skolerne. Der bliver lavet analyser. Konsekvenser bliver undersøgt.

Sekretariatet bidrager med sin faglighed. Og i bestyrelsen diskuterer vi både, hvad vi mener – og hvad det, vi siger, kan betyde i praksis.

For før man taler på skolernes vegne, skal man gøre sig umage med at forstå det, man taler om!

Derfor skal vi lytte. Vi skal undersøge. Vi skal vende tingene ordentligt.

-

Der er noget vigtigt, jeg gerne vil slå fast allerede her i begyndelsen af beretningen.

For selv om det er mig, der står her i dag som formand og fremlægger beretningen, så er det her ikke bare min beretning. Det er bestyrelsens beretning. Og derfor vil jeg gerne bede mine kolleger i bestyrelsen om at komme herop.

(Bestyrelsen kommer på scenen)

Her står jeres bestyrelse. Og jeg synes faktisk, vi lige skal tage os tid til at præsentere den ordentligt.

- *Ninna Brandt. Næstformand i bestyrelsen – og bestyrelsesformand på TH. Langs Skole i Silkeborg*
- *Lisbeth Storgård Rose-Hansen. Næstformand i bestyrelsen – og skoleleder på Viborg Private Realskole*
- *Hans Myhrmann. Skoleleder på Randers Realskole. Formand for Fordelingssekretariatets bestyrelse.*
- *Dan Ingemann Jensen. Skoleleder på Sct. Ib Skole & Børnehave i Horsens*
- *Stefan Kreisberg. Bestyrelsesformand på Rygaards Skole i Hellerup*
- *Mikael Schroll. Bestyrelsesformand for Marie Jørgensens Skole i Odense*
- *Nikolaj Ottosen-Støtt. Næstformand på Sankt Joseph Søstrenes Skole i Ordrup*

Det er de mennesker, medlemsskolerne har valgt til bestyrelsen. Og tilsammen udgør vi den politiske ledelse af Danmarks Private Skoler.

Når man ser på os samlet, er det samtidig et meget godt billede på vores forening: Vi kommer fra forskellige steder i landet. Vi kommer fra forskellige skoler. Vi har forskellige erfaringer. Og vi ser heller ikke nødvendigvis ens på alting.

Der er en ganske betydelig talelyst i den her bestyrelse. Og det skal der være. For vores opgave er ikke at være enige på forhånd. Vores opgave er at diskutere tingene grundigt. At bringe forskellige erfaringer og perspektiver fra skolerne ind i rummet. At udfordre hinanden. Og at træffe de beslutninger, som vi mener er de rigtige for foreningen og for medlemsskolerne.

Når beslutningen er truffet, står vi sammen om den.

-

Bestyrelsen har også brugt en del tid på et arbejde, som vi mener er vigtigt for foreningens fremtid. Vi har meget grundigt set på vores egen organisering og arbejdsform. På, hvad der fungerer godt og skal fastholdes. På, hvad der skal være tydeligere. Og på, hvor vi skal udvikle den måde, vi arbejder på.

Det arbejde begyndte allerede før jeg blev formand og har strakt sig over det seneste halvandet år.

Og det er nu samlet i nogle fælles retningslinjer for bestyrelsens arbejde.

Retningslinjerne ændrer ikke grundlæggende på den måde, vores forening er bygget op på. Men de gør nogle ting tydeligere. Og på nogle områder ændrer vi også vores praksis. Vi vil blandt andet bruge endnu mere af bestyrelsens tid på de politiske og strategiske spørgsmål, og vi har gjort rollerne og samspillet mellem bestyrelsen, formandskabet og formanden tydeligere.

En stærk bestyrelse skal også hele tiden have blik for, hvordan erfaring bliver ført videre, hvordan nye kræfter bliver gjort klar til at tage ansvar, og hvordan vi sikrer kontinuitet, når nye personer skal træde til. Det gælder også, når bestyrelsen en dag skal vælge sin næste formand. For der er en vigtig sammenhæng i den måde, vores forening er bygget op på:

Medlemmerne vælger bestyrelsen. Bestyrelsen vælger foreningens formand.

Man kan sige, at formanden dermed har et dobbelt mandat: Et mandat, der udspringer af medlemmernes valg af bestyrelsen – og et mandat fra den bestyrelse, der har valgt formanden til at stå i spidsen.

Derfor står formanden heller ikke ved siden af bestyrelsen eller over den. Formanden står i spidsen for den politiske ledelse, som bestyrelsen udgør.

Og netop derfor har bestyrelsen også et ansvar for hele tiden at have blik for, hvordan lederskab, erfaring og ansvar kan føres videre, når nye personer en dag skal træde til.

Og så er der noget, som jeg synes er meget vigtigt: Forbindelsen mellem bestyrelsen og medlemsskolerne.

Vi har brug for jeres erfaringer og perspektiver, hvis vi skal træffe gode politiske og strategiske beslutninger.

Men det gælder også den anden vej. I skal kunne se, hvad bestyrelsen prioriterer. Hvad vi beslutter. Hvad vi arbejder med. Og hvorfor.

Derfor vil vi også udvikle dialogen og kommunikationen med medlemsskolerne. Vi arbejder blandt andet med nye måder at mødes på og nye dialogformer, så kommunikationen i endnu højere grad går begge veje.

Retningslinjerne er altså ikke et punktum. De er et arbejdsgrundlag.

Noget skal fastholdes. Noget skal være tydeligere. Og noget skal udvikles. Men det hele har det samme formål:

At Danmarks Private Skoler også fremover har en politisk ledelse og en organisation, der kan handle, når der er brug for det – og samtidig løfte blikket og arbejde langsigtet.

For når vi bruger så meget tid på at diskutere vores egen organisation, er det selvfølgelig ikke, fordi organisationen er målet: Foreningen er midlet. Skolerne er målet!

-

Netop medlemsskolerne har fyldt meget for mig i mit første år som formand. Jeg har haft den store fornøjelse at komme ud og besøge en del af jer. Og noget af det, der har gjort størst indtryk på mig, er faktisk, hvor forskellige I er.

Man kan besøge én skole og tænke: *"Ja. Sådan kan man lave skole"*.

Og så besøger man den næste og tænker: *"Ja. Sådan kan man sørme også lave skole"*.

Det er ikke bare forskelle i størrelse eller geografi.

Det er forskellige historier. Forskellige traditioner. Forskellige pædagogiske valg. Forskellige værdier. Forskellige måder at skabe fællesskab på.

Men – og det er måske det vigtigste – desto tydeligere er det også blevet, hvor meget vi har til fælles:

Jeg har kun mødt mennesker, der er dybt optagede af at lave god skole. Af eleverne. Af fagligheden. Af dannelsen. Af fællesskabet. Og af at skabe en skole ud fra netop det grundlag og de værdier, som den enkelte skole bygger på.

Jeg er selv skolemenneske. Og jeg har selvfølgelig også mine egne forestillinger om, hvad god skole er.

Men noget er blevet endnu tydeligere for mig i det her år:

Min opgave som formand *er ikke* at fortælle 170 forskellige skoler, hvordan de skal være skole. Og vores opgave som forening er heller ikke at gøre dem mere ens.

Tværtimod. Vores opgave er at arbejde for, at skolerne har friheden til at være forskellige.

-

Dette er blevet meget konkret i arbejdet med Fagfornyelsen.

For Fagfornyelsen handler selvfølgelig først og fremmest om folkeskolen. Om fagene, om undervisningen og om, hvad eleverne skal møde i skolen.

Men når folkeskolens fag og fagplaner forandrer sig, får det også betydning for os. For(di) de frie grundskoler skal "stå mål med".

Hvad sker der så, når det, vi skal stå mål med, forandrer sig?

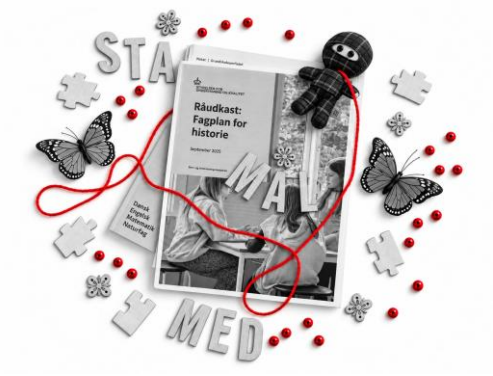

Det er ikke nødvendigvis det letteste område at forklare. For det bliver hurtigt teknisk.

Det handler om fagplaner. Om "stå mål med". Om dokumentation. Om fortolkninger. Om lovgivning og tilsyn.

Og midt i alt det kan det nogle gange være svært at få øje på, hvad der egentlig er på spil. Men kompleksiteten må ikke få os til at overse det principielle spørgsmål.

For i sidste ende handler det om skolefriheden.

De frie skoler skal stå mål med folkeskolens faglige slutniveau. De skal ikke være folkeskolen. I skal ikke være folkeskoler!

Det er en vigtig forskel.

Vi skal selvfølgelig kunne vise, at eleverne får en undervisning, der fagligt står mål med den, de ville have fået i folkeskolen. Men friheden består netop i, at skolerne kan vælge en anden vej dertil:

At man kan tilrettelægge undervisningen anderledes. At man kan træffe andre pædagogiske valg. At skolens værdigrundlag kan få betydning for den måde, man laver skole på. Og at forskellige skoler derfor også kan se forskellige ud.

Det er jo præcis den mangfoldighed, jeg lige har talt om.

Det er derfor, Danmarks Private Skoler har været meget optaget af Fagfornyelsen.

Og det er derfor, vi arbejder tæt ind i de processer, hvor reglerne og fortolkningerne bliver til – i dialog med ministeriet, i arbejdsgrupper og sammen med de øvrige skoleforeninger.

For vi skal holde fast i begge dele:

Der skal være fælles faglige forventninger. Og der skal være reel pædagogisk frihed.

Det ene behøver ikke stå i modsætning til det andet.

Men det kræver, at vi er meget opmærksomme på, hvordan reglerne bliver skruet sammen.

For frihed på papiret er ikke nok. Friheden skal kunne bruges i praksis!

Og jeg vil faktisk gå et skridt videre.

For hvis vi som frie skoler har en særlig frihed, så skal den også kunne ses.

Ikke fordi alle skoler skal være anderledes for "anderledeshedens" skyld. Men fordi hele begrundelsen for skoleformen blandt andet er, at der skal være plads til forskellige værdier, forskellige traditioner og forskellige måder at lave god skole på.

Derfor handler Fagfornyelsen for os om mere end fagplaner.

-

Men Fagfornyelsen står ikke alene. For spørgsmålet om, hvor meget plads der reelt er til at være en fri skole, møder vi også andre steder.

Og lad mig sige det helt tydeligt:

Selvfølgelig skal der stilles krav til frie og private skoler.

Vi modtager offentlige midler. Forældre betror os deres børn. Og samfundet skal kunne have tillid til, at vi leverer god undervisning og driver vores skoler ordentligt.

Der skal være tilsyn. Der skal være gennemsigtighed. Og der skal kunne gribes ind, når noget ikke er, som det skal være.

Men vi ser en tendens til, at når en sag får politisk opmærksomhed – så bliver svaret hurtigt nye regler, nye krav eller mere kontrol.

Og nogle gange bliver løsningen bredere end det problem, den skulle løse. Det skal vi være opmærksomme på.

For en hel skoleform skal ikke nødvendigvis reguleres på baggrund af enkelte sager.

Det gælder f.eks., når der kommer ønsker om fælles regler for "skærme" og mobiltelefoner.

Det rejser alt sammen et grundlæggende spørgsmål:

Hvornår er fælles regulering nødvendig – og hvornår skal vi have tillid til, at den enkelte skole kan tage ansvar og finde den løsning, der passer til dens elever, værdier og virkelighed?

Det betyder ikke, at vi som forening bare siger nej, hver gang nogen vil stille krav til vores skoler.

Og det betyder heller ikke, at frihed fritager os for ansvar. Slet ikke!

-

Tag diskussionen om udskrivninger. Her skal vi selvfølgelig forsvare skolernes mulighed for at træffe svære beslutninger, når det er nødvendigt.

Men her vil jeg også gerne rette blikket mod os selv.

For friheden til at træffe beslutninger stiller også krav til den måde, vi træffer dem på.

Når en skole står med en vanskelig elevsag, en konflikt med forældre eller i sidste ende overvejer at udskrive en elev, så viser skolens ansvar sig ikke kun i ***hvad*** den beslutter. Det viser sig også i ***hvordan*** den når frem til beslutningen, og hvordan den føres ud i livet:

Er sagen ordentligt belyst? Har vi lyttet? Har vi været tydelige? Har vi håndteret processen ordentligt? Og kan vi stå på mål for den beslutning, vi træffer?

Det synes jeg, vi skal stille krav til os selv om.

For vi kan ikke på den ene side bede politikere og myndigheder om at have tillid til skolernes dømmekraft – og på den anden side være ligeglade med, hvordan den dømmekraft bliver udøvet.

Frihed kræver ansvar!

Men ansvar kræver også frihed.

For der er også en anden side af det.

For retssikkerhed gælder ikke kun den enkelte elev og familie.

Den gælder også skolerne.

En skoles frihed bestemmes nemlig ikke kun af, hvad der står i loven. Den bestemmes også af, hvordan loven bliver fortolket. Af hvordan tilsynet bliver ført. Af hvilke krav myndighederne stiller. Og af den praksis, der stille og roligt udvikler sig over tid.

Derfor følger vi de her områder tæt.

Vi går ind i dialogen. Vi gør opmærksom på konsekvenserne, når nye regler bliver foreslået.

Og vi insisterer på, at regulering skal være sagligt begrundet, proportional og tage højde for den mangfoldighed, som vores skoleform bygger på.

For det er muligt at beskytte både eleverne, samfundets legitime interesser **og** skolernes frihed.

Men det kræver, at vi holder fast i balancen.

Og måske er det netop en af de vigtigste opgaver for Danmarks Private Skoler.

-

Der er et område, hvor diskussionen om rammer, frihed og ansvar bliver meget konkret.

Det handler om de børn og unge, der har brug for noget mere eller noget andet for at kunne lykkes i skolen.

Noget af det, der har gjort indtryk på mig, når jeg har besøgt skoler, er, hvor meget arbejde der bliver lagt i at skabe plads til børn med forskellige behov. Det arbejde foregår hver eneste dag. Og det har bekræftet mig i, at viljen er der. Skolerne vil gerne tage ansvar. De vil gerne finde løsninger.

Og de vil gerne kunne fastholde flere børn i de almindelige skolefællesskaber, når det er det rigtige for barnet.

Men vilje kan ikke stå alene. Rammerne skal følge med!

Og lige præcis her står vi med en udfordring. For på mange måder ønsker vi det samme, som man politisk ønsker for folkeskolen:

Vi ønsker tidligere indsatser. Vi ønsker større fleksibilitet. Vi ønsker bedre muligheder for at sætte pædagogisk ind, før problemerne vokser sig store. Og vi ønsker, at flere børn får mulighed for at være en del af et stærkt skolefællesskab.

Det burde være et godt udgangspunkt.

Danmarks Private Skoler er også blevet inviteret med ind i arbejdet.

Vi har siddet med ved bordet. Vi har bidraget med skolernes erfaringer. Og vi har lagt konkrete forslag frem til, hvordan rammerne kan indrettes bedre.

Men jeg har også lært noget andet i mit første år som formand: Der er forskel på at blive inviteret med til bordet – og på faktisk at få indflydelse på det, der kommer ud af arbejdet.

For når de politiske ambitioner skal omsættes til konkrete regler og modeller, møder vi en stærk statslig trang til styring. Til at opstille systemer, som måske ser logiske ud fra et skrivebord, men som ikke altid passer til den virkelighed, skolerne og eleverne står i.

Og så risikerer vi et paradoks:

At man politisk ønsker mere fleksibilitet og tidligere indsatser – men samtidig skaber rammer, der gør det vanskeligere for skolerne at arbejde fleksibelt og sætte tidligere ind.

Det giver ikke mening.

Hvis vi politisk ønsker, at flere børn skal kunne lykkes i de almindelige skolefællesskaber, så skal rammerne også gøre det muligt for skolerne at lykkes med den opgave.

Derfor arbejder vi blandt andet for at tænke støtten og tilskudsmodellen anderledes.

Vi peger på behovet for en PPR, der også fungerer ordentligt for vores skoler - og over hele Danmark - i alle kommuner.

Og vi argumenterer for bedre muligheder for at sætte pædagogiske indsatser i gang, når behovet opstår – ikke først når et barn passer ind i en bestemt administrativ kategori.

Det her handler selvfølgelig om økonomi og systemer.

Men først og fremmest handler det om børn.

Om den elev, som måske kan blive i sit skolefællesskab, hvis skolen har mulighed for at sætte rigtigt ind på det rigtige tidspunkt.

Vi forventer ikke at få ret i alt, bare fordi vi bliver inviteret med. Sådan fungerer politisk interessevaretagelse ikke.

Det afgørende er, at der bliver skabt nogle rammer, der virker bedre for skolerne – og først og fremmest for de børn og unge, det hele handler om.

-

Men ansvar handler selvfølgelig om mere end de rammer, andre skaber for os. Det handler også om, hvad vi selv vælger at gøre med den frihed, vi har.

Og her vil jeg gerne vende tilbage til noget af det, jeg har oplevet, når jeg har været ude på skolerne.

For jeg har mødt skoler, der på vidt forskellige måder tager ansvar for det samfund, de er en del af. Skoler, der arbejder med fællesskaber og trivsel. Med børn og unge, der har brug for en ekstra hånd. Med demokratisk dannelse. Med bæredygtighed. Med elevernes møde med verden uden for skolen.

Meget af det er ikke nyt. Det har skolerne gjort længe. Men med vores 7 samfundsløfter har vi fået et fælles sprog for noget af det ansvar, som vores meget forskellige skoler tager på sig.

Og det er vigtigt. For skolefriheden eksisterer ikke i et tomrum.

Vi har en særlig frihed i Danmark, fordi der er en grundlæggende tillid til, at forskellige skoler kan løfte en vigtig samfundsopgave på forskellige måder.

Den tillid skal vi passe på. Og den passer vi ikke kun på ved at fortælle om vores frihed. Vi passer på den ved at vise, hvad vi bruger friheden til.

Friheden forpligter!

-

Men jeg synes også, vi skal gå et skridt videre:

For når vi taler om samfundsansvar, skal vi ikke kun se på de problemer, samfundet står med i dag.

Vi skal også spørge: Hvilken skole får børn og unge brug for i morgen? Det ved ingen af os præcist. Men vi ved, at verden omkring skolen forandrer sig.

for at vente. For her har de frie og private skoler netop en særlig mulighed. Friheden giver os mulighed for at prøve noget af. For at eksperimentere. For at finde forskellige svar. Og nogle gange også for at gå foran.

Det betyder ikke, at alt nyt er godt. Og det betyder heller ikke, at vi skal forandre skolen, bare fordi vi kan.

Vi har en lang tradition, som vi skal værne om.

Men tradition og udvikling er ikke modsætninger. Vores skoleform er jo netop blevet til, fordi mennesker gennem generationer har haft en idé om, at skole også kunne laves på en anden måde.

Den arv forpligter os ikke til at stå stille. Tværtimod.

Vi skal ikke alene beskytte friheden. Vi skal bruge den!

Bruge den til at skabe stærke skoler. Bruge den til at tage samfundsansvar. Og bruge den til at være med til at finde nogle af svarene på, hvordan vi også i fremtiden skaber god skole for børn og unge.

Det er for mig en vigtig del af de 7 samfundsløfter.

De handler om det ansvar, vi tager i dag. Men de handler også om vores ambition for i morgen.

-

Og når vi taler om at forme fremtidens skole, skal vi selvfølgelig også tale om vores gymnasier.

For gymnasieområdet står foran store forandringer.

Det er ikke kun et spørgsmål om struktur, uddannelsesveje og politiske reformer. Det handler også om, hvilket gymnasielandskab vi ønsker i fremtiden – og hvilken plads de frie og private gymnasier skal have i det.

For også her betyder mangfoldigheden noget.

Vores gymnasier er forskellige. De har forskellige profiler, traditioner og faglige miljøer.

Og de bidrager på hver deres måde til, at unge har forskellige muligheder for at vælge den uddannelse og det skolemiljø, der passer til dem.

Når gymnasielandskabet forandres, er vores opgave derfor klar:

Vi skal arbejde for, at de frie og private gymnasier fortsat har reelle muligheder for at eksistere, udvikle sig og bidrage.

Det gælder også i arbejdet med den nye epx-uddannelse - (de politiske forhandlinger påbegyndes faktisk i dag) -

For når en helt ny ungdomsuddannelse skal finde sin form, bliver der samtidig truffet beslutninger om strukturer, institutioner og rammer, som kan få betydning for hele gymnasielandskabet.

Ja, for hele skolesystemet. For reformen betyder også, at 10. klasse, som vi kender den i dag, forsvinder.

10. klasse er fortsat en mærkesag for visse partier. Men håbet er spinkelt. Det beklager vi. For 10. klasse har været et vigtigt tilbud til mange unge på vej mod deres næste uddannelse.

Det siger noget om, hvor omfattende de forandringer er, vi står overfor. Og midt i de forandringer skal vi have et skarpt blik for de frie og private gymnasiers muligheder og vilkår. Derfor skal vi være til stede dér, hvor fremtidens rammer bliver besluttet. Ellers risikerer de frie og private gymnasier at blive tænkt ind for sent.

Det skal vi undgå. Det kræver, at vi følger udviklingen tæt. At vi gør konsekvenserne for vores gymnasier tydelige. Og at vi bringer deres erfaringer og perspektiver ind i det politiske arbejde.

For når uddannelseslandskabet forandrer sig, skal der fortsat være plads til forskellighed.

Det gælder i grundskolen. Og det gælder i gymnasiet.

-

Et andet område, der naturligt har fyldt i året, er overenskomsterne.

For gode skoler kræver dygtige medarbejdere. De kræver gode arbejdspladser. Og det kræver ordentlige rammer og vilkår. Derfor er overenskomsterne vigtige.

Og her er det vigtigt at være præcis om vores rolle.

Den er forskellig alt efter, hvilket overenskomstområde vi taler om. En skole består af mange forskellige medarbejdergrupper, forskellige overenskomster og forskellige aftalesystemer.

Derfor arbejder vi også sammen med de øvrige skoleforeninger i Aftaleenheden, hvor vi koordinerer og varetager skolernes arbejdsgiverinteresser på tværs af de ikke-statslige overenskomstområder.

Men på det statslige område er Danmarks Private Skoler ikke selv part i overenskomstforhandlingerne.

Det gælder blandt andet overenskomsterne for lærere, børnehaveklasseledere og skoleledelser på grundskolerne – og for lærere, ledelser og rektorer på gymnasierne. Her er det staten og de faglige organisationer, der indgår aftalerne.

Det betyder ikke, at vi står helt på sidelinjen. Vi arbejder for at påvirke. Vi bringer skolernes erfaringer ind, analyserer konsekvenserne, kommer med konkrete forslag og er i dialog med de parter, der sidder ved forhandlingsbordet.

Og OK26 viser faktisk begge sider af den rolle.

Der er ting, vi gennem et vedholdende arbejde har været med til at flytte. Og der er ting, vi ikke har haft den afgørende indflydelse på – og som vi nu må arbejde for at få ændret eller begrænse konsekvenserne af.

Fra august ændres reglerne for undervisningstillæg til deltidsansatte lærere. Det betyder, at en deltidsansat lærer med et mindre undervisningsomfang i nogle tilfælde kan få et højere undervisningstillæg end en fuldtidsansat kollega.

Det finder vi stærkt kritisabelt! Ikke fordi vi ønsker dårligere vilkår for deltidsansatte. Deltidsanscættelser kan være en vigtig fleksibilitet. For skolen, der skal have de rigtige kompetencer til at få et skema og en hverdag til at hænge sammen. Men også for den medarbejder, der af den ene eller anden grund ønsker eller har brug for at arbejde på deltid.

(Men) Hvis reglerne gør det dyrere for skolerne at anscætte på deltid, risikerer vi at gøre den mulighed mindre attraktiv.

Aftalen er indgået, så man kan ikke bare lave bestemmelsen om. Men vi kan påvirke.

Vi har rejst problemet og gjort konsekvenserne tydelige. Og vi er inviteret til videre dialog med Medarbejder- og Kompetencestyrelsen om, hvordan de uhensigtsmæssige konsekvenser kan begrænses.

Den dialog kommer vi til at gå meget tydeligt ind i. For sådan ser en del af vores interessevaretagelse også ud.

-

I mit første år som formand har jeg mødt ministre, politiske ordførere, embedsmænd, organisationer, meningsdannere og mange andre, som på forskellig vis har betydning for vores skoler.

Og jeg har fået stor respekt for, hvordan indflydelse faktisk bliver skabt.

Den bliver bygget op over tid. Gennem relationer. Gennem faglighed. Gennem troværdighed. Og ved at være til stede, når beslutningerne bliver forberedt – ikke først, når de er truffet.

Det synes jeg faktisk, Danmarks Private Skoler står stærkt i.

Vi bliver inviteret ind. Vi bliver spurgt. Vi deltager i arbejdsgrupper og reformarbejde. Vi leverer analyser og konkrete forslag. Og vi har adgang til de politikere og embedsmænd, som arbejder med vores områder.

Adgang giver os mulighed for at påvirke.

Nogle gange flytter vi noget meget konkret. Andre gange handler det om at få en problemstilling ind på dagsordenen, ændre forståelsen af den eller forhindre, at en dårlig løsning bliver endnu dårligere.

Og nogle gange må vi arbejde med den samme sag længe, før der sker noget.

Politisk indflydelse skabes over tid!

Og det bliver ikke mindre vigtigt i et valgår som i år. For efter et folketingsvalg kommer der ikke bare nye ordførere og ny minister. Der kommer også et nyt regeringsgrundlag.

Og et regeringsgrundlag kan måske lyde langt væk fra hverdagen på en skole.

Det er det ikke. For nogle få linjer om de frie og private skoler kan blive begyndelsen på flere års politik.

Det kan handle om socialt ansvar. Om tilsyn og kontrol. Om hvilke krav der skal stilles til skolerne. Om det frie skolevalg.

Det kan bl.a. handle om tilskud.

Her har vi en vigtig opgave. For tilskudssystemet bliver ofte omtalt, som om alle frie grundskoler får 76 procent.

Sådan er det ikke. Der sker en omfordeling mellem skolerne – blandt andet efter skolestørrelse. Omfordelingen er - *dokumenteret* - betydelig.

Det betyder også, at nogle af de hensyn, man politisk kan ønske at tilgodese, allerede findes i systemet.

Hvis man politisk vil fordele anderledes – for eksempel ud fra socialt ansvar eller geografi – så bør man først forstå **hele modellen og samspillet i den**, før man ændrer på den.

Foreningen repræsenterer små, mellemstore og store skoler over hele landet. **Vores opgave er at arbejde for et balanceret tilskudssystem, der understøtter et reelt og værdibåret skolevalg.**

Vi skal derfor sørge for, at partierne kender vores skoleform. At de forstår, hvorfor friheden er vigtig. Men også hvilket ansvar skolerne tager på sig.

Og en vigtig del af vores opgave er at gøre de faktiske forhold tydelige og begribelige.

For nogle gange kan der opstå et politisk ønske om at løse et problem, uden at politikerne har det fulde billede af, hvordan området allerede fungerer. Det kan gøre reglerne mere komplicerede. Det kan skabe utilsigtede konsekvenser. Og i værste fald kan man komme til at forstyrre noget, der faktisk virker.

Derfor er det også vores opgave at forklare, hvordan virkeligheden hænger sammen, før der bliver truffet beslutninger om at ændre den.

Det kræver, at vi har viden og dokumentation. Og at vi kan gøre komplekse sammenhænge forståelige for dem, der skal træffe beslutningerne.

Det sker i det relationelle – og ofte fortrolige rum - ikke i store annoncekampagner.

Det er også politisk interessevaretagelse.

-

Jeg har i mit første år oplevet en stor åbenhed og nysgerrighed over for vores skoleform. Fra ikke bare èn, men hele to undervisningsministre. Fra ordførere. Og fra embedsværket.

Det vil jeg gerne sige tak for. Både for modtagelsen, for dialogen og for viljen til at lytte – også når vi ikke er enige.

Det skal vi værne om. Og det skal vi bygge videre på.

For politik bliver selvfølgelig besluttet på Christiansborg.

Men forståelse bliver også skabt i en samtale. I et møde.

Og ja – det kan også betale sig at invitere på kaffe. Eller på skolebesøg.

For jo bedre politikere og andre med indflydelse kender vores skoler, desto bedre er vores udgangspunkt for at forklare, hvorfor friheden betyder noget.

Det er ikke en opgave for formanden alene. Det er en "**vi**-opgave"!

Bestyrelsen sætter den politiske retning. Sekretariatet bidrager med fagligheden, relationerne og det lange, vedholdende arbejde.

Og medlemsskolerne leverer den virkelighed, de erfaringer og de eksempler, som gør vores argumenter troværdige.

Det er tilsammen det, der giver Danmarks Private Skoler en stærk stemme. Og det har vi brug for - for at sikre de bedst mulige rammer for, at vores skoler kan tage ansvar – og bevare friheden til at være forskellige.

-

Og når jeg taler om relationer - og om at skabe resultater over tid, så er der mange, der fortjener en tak:

Jeg vil gerne sige en særlig tak til de øvrige skoleforeninger: Friskolerne, DSSV, Foreningen af Kristne Friskoler og Lilleskolernes Sammenslutning.

For når vi arbejder for gode rammer for de frie grundskoler, er der meget, der er større end den enkelte forening.

Det gælder især, når der er noget grundlæggende på spil for vores skoleform. Her betyder det noget, når vi kan stå sammen og tale med en stærk, fælles stemme for de frie grundskoler.

Og ja. Vi er forskellige foreninger. Vi har forskellige traditioner, forskellige måder at arbejde på og nogle gange også forskellige indfaldsvinkler til en sag.

Og vi behøver ikke være enige om alting. Men min oplevelse er, at vi oftest finder hinanden dér, hvor det virkelig gælder – i en fælles forståelse af, hvad der tjener skoleformen og skolerne bedst.

Det samarbejde er både værdifuldt og meningsfuldt. Så tak til de øvrige skoleforeninger for samarbejdet – og for viljen til at finde det fælles, når der er noget vigtigt på spil.

-

Tak også til de faglige organisationer.

Vi er arbejdsgiverforening, og derfor vil der være spørgsmål, hvor vi står på hver vores side af bordet. Sådan skal det være. Men det bør ikke være en hindring for et ordentligt og konstruktivt samarbejde. Så tak til Frie Skolers Ledere, Frie Skolers Lærerforening, BUPL, FOA, 3F og de øvrige faglige organisationer, vi samarbejder med omkring vores skoler og de ansatte.

-

Og så vil jeg gerne rette en bred tak til de mange andre organisationer og aktører, vi samarbejder med. Både på skole- og uddannelsesområdet og langt udenfor vores egen sektor.

Vi mødes i mange forskellige sammenhænge og om mange forskellige dagsordener. Vi bliver klogere af at møde andre perspektiver. Og vi står stærkere, når vi kan finde fælles interesser og arbejde sammen om dem.

-

Og så vil jeg gerne rette en stor tak til vores sekretariat.

Jeg kendte selvfølgelig sekretariatets arbejde, før jeg blev formand. Men jeg har fået et helt andet indblik i omfanget af det arbejde, der hver dag bliver lagt for medlemsskolerne:

Rådgivningen. Overenskomsterne. Kommunikationen. Kurserne. Analyserne. Den politiske interessevaretagelse.

Og hjælpen, når en skole pludselig står med en sag, hvor der er brug for nogen i den anden ende af telefonen.

En særlig tak til Simone og Søren for ledelsen af sekretariatet og for det tætte samarbejde med bestyrelsen og formandskabet - og med mig som formand.

-

Og så til bestyrelsen:

Tak for diskussionerne. Tak for grundigheden. Tak for viljen til at vende en sag én gang mere, når det er nødvendigt. Og tak for, at vi efter gode drøftelser kan træffe den rigtige beslutning og stå sammen om den.

-

Og endelig en tak til jer – medlemsskolerne. For den måde, jeg er blevet taget imod på, når jeg har besøgt jer. For jeres engagement. For jeres spørgsmål. For at dele jeres erfaringer med os. Og for det arbejde, I hver eneste dag gør for børn og unge.

Det er trods alt derfor, vi er her.

-

Når jeg ser tilbage på mit første år som formand, står én ting meget tydeligt for mig:

Vi er forskellige. Vi har forskellige traditioner, værdier og måder at lave skole på. Og sådan skal det være.

Mangfoldigheden er ikke en udfordring for vores skoleform. Den er en del af dens styrke.

Men midt i forskelligheden er der også noget, der binder os sammen:

En tro på, at skole kan laves på forskellige måder. At forældre skal kunne vælge. Og at frihed og ansvar hører sammen.

Det er det, vi som forening skal værne om. Men vi skal mere end det.

Vi skal beskytte friheden. Vi skal tage ansvar med friheden. Og vi skal bruge friheden.

Til at skabe stærke skoler. Til at finde nye veje. Og nogle gange til at gå foran.

Det er den opgave, der samler os.

Det er den røde tråd: **Friheden. Traditionen. Ambitionen. Ansvaret. Værdierne.**

Beskytte, bruge, bygge videre … Vi skal værne om det, vi har fået givet. Men vi skal ikke stå stille.

For skolefriheden er ikke bare noget, vi har arvet.

Det er noget, vi sammen har ansvaret for at give videre.

(Et stille og roligt) Tak for ordet.